

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Ivstitia Et, Ivs. Sex Libris totidem Tractatus appono, nempe de rerum
Dominio, de Restitutione, de Contractibus Gratuitis, de Contractibus
Onerosis, de Contractibus Fortunæ, de Contractibus Adminicularis, de
Quasi-Contractibus, & nonnullis Innominatis

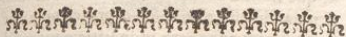
Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663

5. De tempore, quando, & loco, vbi Decimæ sint soluendæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80681](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80681)

Sect. I. De Præcept. V. Recep. Sentent. 137

sustentationē, sicuti Parochi assolent, exhibere. Abbas ad cap. Cum contingat, n. 7. Suar. 10. de Relig. l. 1. c. 29. n. 1. Laym. l. 4. tr. 6. c. 4. n. 6. Rebus de decim. q. 7. n. 7. qui quidem n. 12 addit, Episcopum nomine cuiuslibet Ecclesiæ Parochialis agere posse ad consequendas decimas in Parochi defectum.

CAPVT V.

De tempore, quando, & loco, ubi
Decima sint soluenda.

³⁰ *Prædicta decima debentur statim ac fructus à solo separati, ac collecti sunt. Quia id præscribitur cap. Cum homines, de decim. iuncta Glof. ver. fructibus collectis, ubi addit, si rusticus in mora soluendi sit, periculum decimarum ad ipsum pertinere. Neque opus est, ut à Parocho petantur, siue exigantur. Quia dies ipse, siue tempus solutionis pro creditore interpellat, præsertim cum fructus reali obligatione decimarum ex iuris dispositione obligati censeantur. Nam posita legis positivæ determinatione, ex iustitia Ministris Ecclesiæ debetur. Abbas ad cap. Peruenit, de decim. in fine. Couar. l. 1. resol. c. 17. n. 8. Gutier. l. 2. q. 9. Canon. c. 2. i. nu. 44. Rebus de decim. q. 12. n. 7. Suar. 10. de Relig. l. 1. c. 37. nu. 2. sumitur ex cap. 22. Exod. ibi: Decimas tuas, & primitias non tardabis redere.*

³¹ *Speciato cōmuni iure, dominus prædij nõ obligatur, decimas ad horreum Ecclesiæ, vel Parochi deferre: sed satisfacit obligationi suæ, si monet Parochum ut decimas à solo separatas aut collectas auferat: quod si facere intermitteret, & decime fructuum in agro damnū aliquod pariat, Parochi culpæ imputabitur. Quia habet se Ecclesiæ decimarum cōparatione tanquā usufructuaria, vel pñsonaria, cui satisfacit si pñso fructuum solvatur in loco, ubi res frugifera sita est, nisi aliter conventum, vel consuetudine sit receptū. Couar. l. 1. resol. c. 17. n. 8. Suar. 10. de Relig. l. 1. c. 37. n. 6. Henric. Canil. de decim. c. 7. n. 2. Abbas autē ad cap. Peruenit, n. 3. de decim. ait, Villicū debere propriis expensis fructuum decimas ad horreū Parochi deferre. Quod verū quidē est, si loci consuetudo ita obtinuerit: cōmuni autē iure nihil tale statutum reperio. Abul. ad cap. 23. Mat. q. 206. Lessi. l. 2. c. 15. dub. 8. n. 57.*

³² *Decime personales ex lucris ubi eē in usu sunt cōmodissime solvuntur elapsis annis singulis, sicuti alij census, ac tributa pendi assolent. Glof. ad cap. reuertimini, v. annus, 16. q. 1. Alen. q. 1. memb. 1. Abbas ad cap. Peruenit, n. 3. Rebus de decim. q. 1. n. 4. Suar. 10. de Relig. l. 1. c. 37. n. 6.*

³³ *Inter decimas mixtas quādā rectius, solvuntur, cum primum fructus recepti sunt, vt ouium lana. Quædā non statim, sed postquā sine lacte matris viuere possint, vt animalium forus. De quibudā vero certa regula tradi nõ potest, sed ex loci consuetudine, priuatis transactionibus. Eschob. & Mend. Theol. Moral. Tom. V. P. II.*

nibus, & c. petendum est. Rebus de decim. q. 6. Suar. 10. de Relig. l. 1. c. 37. n. 6.

³⁴ *Parochus non potest à domino, vel colono decimas iniuste detinente, aut soluere recusante per vim extorquere, aut ob eā causā Ecclesiæ aditu, vel Sacramentis, sine Episcopi auctoritate, prohibere. Quia vniuersum concessū non est creditori propria auctoritate bona debitoris inuadere, eumq; possessione ad debiti sui recuperationem spoliare. Quare cum Parochus forensem iurisdictionem in parochianos non habeat, necesse est, ut ad Episcopum causa ista deferatur, qui illos in soluendis decimis culpate morantes ad solutionem cogere debet, & post trinam canonicam monitionem etiam excommunicare, iuxta cap. Omnes 16. q. 1. & Trident. sess. 25. c. 12. Interdum tamen si absque scandalo, vel simili incōmodo decima acquiri non possint, prudentia opus erit, num magis expediat eas vna vice, seu ad tempus remittere, an cum Ecclesiasticæ censuræ seueritate exigere. Caiet. 2. 2. q. 43. art. 8. Suar. 10. de Relig. l. 1. c. 38. n. 5. Molan. orat. 3. c. 11. & 12. post D. Tho. 2. 2. q. 78. a. 1. ad 5. Verū tamen si in aliquo casu crimen decimas iniuste detinentis notorium fuerit, & in excusabile, haud dubiè potest, imo debet Parochus tali notorio peccatori Sacramentum Eucharistiæ negare. Laym. libr. 5. tr. 4. c. 4. capit. 6. quest. 3.*

CAPVT VI.

De variis modis, quibus ius Decimarum acquiritur.

³⁵ *Per transactionem seu amicabilem compositionem Ecclesiasticis personis potest ius decimarum acquiri, (præter titulum communissimum, videlicet parochialis Beneficij collationem.) v. gr. si plura prædia sint, de quorum decimandi iure litigatur, componi, seu transigi potest, vt vni parti hæc, alteri alia prædia assignentur; vel si vnicum prædium litigiosum sit, vt decime inter partes diuidantur: dummodo in tali transactione nullum extrinsecum pretium interueniat, pro quo ius decimarum, quod spirituale est simoniæ ematur. Habetur expresse in cap. 2. & in cap. Veniens, de transact. & in cap. Ex multiplici, de decim. & notauit Glof. ad cap. 2. v. si super.*

³⁶ *Super iure decimarum compromitti potest in arbitrum vnum, vel plures, quorum sententia, siue arbitrio à partibus sit standum. Debent tamen arbitri esse Clerici, non laici. Quia sicut laicus de spiritualibus indicare non debet, ita neque arbitrari. Ex commissione autem Iudicis Ecclesiastici potest laicus vnus vel plures cum Clerico compromissarij fieri. Sumuntur hæc ex cap. cum Apostolica, de iis, quæ à Prelatis, iuncto cap. 1. de arbitris. Et ex cap. contingit, de arbitris, iuncta Glof. v. spiritualibus. Et ex c. Per tuas, Abbate annotante.*

³⁷ *Decimarum ius vnus Ecclesiæ cū iure decimarum*

³⁴ *Parochus non potest decimas per vim extorquere sine Episcopi auctoritate.*

³⁵ *Potest ius decimarum acquiri per transactionem.*

³⁶ *Et per compromissum*

³⁷ *Et per mutationem.*